

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Фінансовий менеджмент

Шифр та назва спеціальності

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Спеціалізація

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Освітня програма

Тип дисципліни

Вибіркова

Рівень освіти

Другий (магістерський)

Форма навчання

Денна

Семестр

2

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Альошин Сергій Юрійович

Serhii.Aloshyn@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів

Автор та співавтор понад 60 наукових та методичних публікацій. Провідний лектор з дисциплін: «Податковий аналіз», «Фінансовий моніторинг»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Невід'ємною складовою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективно функціонуюча ланка фінансової системи – фінанси підприємств. Формування та забезпечення конкурентоспроможності національної економіки та її ефективне інтегрування у світове економічне співтовариство неможливе без ефективного фінансового управління господарською діяльністю підприємств. Тому, необхідною умовою є формування у майбутніх фахівців цілісної системи знань про фінансові відносини в господарському процесі, фінансовому механізмі, технології управління фінансовою діяльністю господарчого суб'єкта.

Мета та цілі дисципліни

Предметом вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є економічні відносини, що виникають у процесі управління фінансами суб'єктів господарювання. Метою вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з управління фінансами підприємств.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота. Індивідуальне завдання у формі контрольної роботи. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компетентності

Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

Результати навчання

Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосовування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання.

Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції - 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліна базується на навчальних дисциплінах галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Інтерактивні лекції з презентаціями, дискусії, семінари, індивідуальна та командна робота, дослідницька робота, робота з літературою та інформаційними джерелами, проблемне навчання.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій

Кількість годин

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

4

Сутність фінансового менеджменту. Мета фінансового менеджменту. Завдання фінансового менеджменту. Необхідність і умови ефективності фінансового менеджменту та умови її досягнення. Об'єкти фінансового менеджменту.

Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту Інформаційне забезпечення та його використання у фінансовому менеджменті. Ефективність інформації. Фінансова звітність як основне джерело інформації.	2
Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві Економічна сутність грошового потоку підприємства і класифікація його видів. Процес управління грошовими потоками підприємства. Методи оптимізації грошових потоків підприємства.	4
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках Необхідність і сутність визначення вартості грошей у часі. Майбутня вартість грошей та її визначення. Нинішня вартість грошей та її визначення. Оцінка майбутньої та теперішньої вартості грошей з врахуванням фактору інфляції.	2
Тема 5. Управління прибутком Політика формування власних фінансових ресурсів, її зміст та принципи розроблення. Максимізація обсягу залучення власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел. Роль прибутку в формуванні власних фінансових ресурсів. Зміст і завдання управління прибутком. Управління формуванням прибутку суб'єкта підприємництва. Системний підхід до управління формуванням прибутку.	4
Тема 6. Управління активами Економічна сутність та класифікація активів. Активи як економічні ресурси підприємства. Характер участі активів в господарському обороті і швидкість їх обороту: оборотні та необоротні активи. Характер фінансових джерел формування активів. Активи по відношенню до власника: власні і орендовані. Ступінь ліквідності активів підприємства. Управління оборотними активами.	4
Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу Економічна сутність і класифікація капіталу підприємства. Принципи формування та оцінки вартості капіталу. Вартість капіталу і принципи її оцінки. Фінансовий леверидж. Оптимізація структури капіталу.	4
Тема 8. Управління фінансовими ризиками Ризики у фінансово-господарській діяльності суб'єктів господарювання. Класифікація фінансових ризиків. Способи оцінки рівня ризику. Стратегія і тактика управління ризиками.	2
Тема 9. Фінансовий контролінг на підприємстві Сутність, задачі та функції фінансового контролінгу. Види фінансового контролінгу. Суть стратегічного та оперативного контролінгу. Роль фінансового контролінгу в системі управління підприємством.	2
Тема 10. Фінансове прогнозування та планування на підприємстві Сутність і цілі внутрішньофірмового фінансового прогнозування та планування. Фінансова стратегія підприємства. Поточне фінансове планування. Оперативне фінансове планування (бюджетування). Прогнозування фінансових показників підприємства.	4
Загальна кількість годин	32

Практичні заняття

За наявності

Теми практичних/семінарських занять

Кількість
годин

Вагові
коефіцієнти α

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

1

0,09

Аналіз складових механізму фінансового менеджменту із використанням практичних кейсів.

Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту Аналіз показників фінансової звітності	1	0,09
Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві Опрацювання завдань із поточного планування грошових потоків	2	0,19
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках Опрацювання практичних завдань із визначення вартості грошей у часі	2	0,19
Тема 5. Управління прибутком Опрацювання практичних завдань із аналізу прибутку суб'єктів господарювання	2	0,19
Тема 6. Управління активами Опрацювання практичних завдань із управління оборотними активами підприємства	2	0,19
Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу Опрацювання практичних завдань щодо оптимізації структури капіталу суб'єктів господарювання	2	0,19
Тема 8. Управління фінансовими ризиками Визначення практичних складових розбудови системи управління фінансовими ризиками суб'єктів господарювання із використанням практичних кейсів	1	0,09
Тема 9. Фінансовий контролінг на підприємстві Аналіз складових системи фінансового контролінгу суб'єктів господарювання із використанням практичних кейсів	1	0,09
Тема 10. Фінансове прогнозування та планування на підприємстві Опрацювання практичних завдань щодо оперативного фінансового планування на підприємстві	2	0,19
Загальна кількість годин	16	$\sum_{i=1}^{nn} a_i = 1,5$

Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені

Контрольні роботи

Теми контрольних робіт	Вагові коефіцієнти b
Тема. Політика управління позиковим капіталом підприємства	1
Загалом	$\sum_{i=1}^{mm} b_i = 1$

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (контрольної роботи).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Основні аспекти ефективного фінансового менеджменту	4
Тема 2. Фінансова звітність як основне джерело інформації	2
Тема 3. Процес управління грошовими потоками підприємства	4
Тема 4. Управління формуванням прибутку суб'єкта господарювання	4
Тема 5. Управління оборотними активами підприємства	2
Тема 6. Роль левериджу в управлінні прибутком підприємства	4
Тема 7. Оптимізація структури капіталу	6
Тема 8. Оцінка вартості капіталу	4
Тема 9. Фінансовий контролінг на підприємстві	2
Тема 10. Фінансова стратегія підприємства	4
Загальна кількість годин	36

Тематика індивідуальних завдань

Для написання теоретичної частини студенти обирають тему за номером у списку академічних груп. Не допускається дублювання тем при підготовці теоретичної частини. Студент має право змінити тему своєї роботи із запропонованого переліку за погодженням з викладачем.

Обсяг теоретичної частини становить 30-40 відсотків від загального обсягу роботи.

Практична частина включає практичні завдання. Виконувати їх слід з використанням методичних матеріалів, сформованих у методичних вказівках до виконання індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання має бути оформлено відповідно до вимог. Завдання виконується протягом навчальних тижнів і подається на перевірку до залікового тижня.

Теми індивідуального завдання

Тема 1. Процес управління грошовими потоками підприємства	
Тема 2. Методи оптимізації грошових потоків підприємства	
Тема 3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	
Тема 4. Управління формуванням прибутку суб'єкта господарювання	
Тема 5. Оптимізація структури капіталу	
Тема 6. Оцінка вартості капіталу	
Тема 7. Стратегія і тактика управління фінансовими ризиками	
Тема 8. Фінансовий контролінг на підприємстві	
Тема 9. Поточне фінансове планування	
Тема 10. Оперативне фінансове планування (бюджетування)	
Загальна кількість годин	36

Неформальна освіта

Не передбачена

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент: магістерський курс : навч. посіб. 3-тє вид., змін. і допов. Луцьк : Надстир'я, 2023. 640 с.
2. Квасовський І. О., Кнейслер О. В., Ніпіаліді О. Ю. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. О. В. Кнейслер. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 478 с.
3. Цибульська Е. І. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Київ : Кондор, 2021. 348 с.
4. Васьківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Львів : Галич-Прес, 2017. 236 с.
5. Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 388 с.
6. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
7. Верланов Ю.Ю. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
8. Портна О. В. Контролінг : підручник. Львів : Магнолія, 2023. 264 с.
9. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
10. Функціональні аспекти фінансового менеджменту як інструменту управління економічними системами : монографія / І.М. Вахович, В.Ю. Дорош, Х.М. Диль, М.С. Забедюк [та 13 інших]. Луцьк : Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 210 с.

Додаткова література

1. Block S. B., Hirt G. A., Danielsen B. R., Warr R. S. Foundations of financial management. 17th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2022. 864 p.
2. Brigham E. F., Ehrhardt M. C. Financial management: Theory & practice. 17th ed. Boston : Cengage Learning, 2022. 1200 p.
3. Titman S., Keown A. J., Martin J. D. Financial management: Principles and applications. 14th ed. Harlow : Pearson, 2021. 736 p.
4. Van Horne J. C., Wachowicz J. M. Fundamentals of financial management. 15th ed. Harlow : Pearson, 2020. 720 p.
5. Koller T., Goedhart M., Wessels D. Valuation: Measuring and managing the value of companies. 7th ed. Hoboken : Wiley, 2020. 896 p.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Академічні успіхи здобувача вищої освіти визначаються за допомогою критеріїв та системи оцінювання знань та вмінь здобувачів, яка використовується в НТУ «ХПІ» (<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya-pro-kryteriyi-otsinyuvannya-znan-ta-vmin-i-pro-rejtyng-zdobuvachiv.pdf>)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, а також контрольних робіт. Підсумковий контроль здійснюється за результатами

диференційованого заліку або в результаті накопичення оцінок з окремих тем у разі виконання здобувачем усіх видів поточних контрольних заходів. За умовами виконання здобувачем контрольної роботи з навчальної дисципліни на контрольному заході, але за відсутності результатів поточного контролю (практичні заняття), здобувач не може бути атестованим із навчальної дисципліни до ліквідації ним поточної заборгованості. Розрахункове значення у кількісній формі підсумкової оцінки визначається за формулою:

$$O = \sum(K_i \times O_i) / \sum K_i$$

де K_i – кількість кредитів i -го виду занять; O_i – оцінка у кількісній формі (бали) з i -го виду занять.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Розподіл кредитів за видами занять з дисципліни

Види занять	Кількість кредитів (K_i)
Практичні роботи	1,5
Контрольна робота	1,0
Індивідуальне завдання	1,5

Оцінювання кожного виду занять (O_i)

здійснюється за 100-бальною шкалою.

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2025

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО